

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та права

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ПО ВИКОНАННЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 – Економіка

Освітня програма «Економіка та управління бізнесом»

Факультет «Бізнес управління»

Видавництво НУА

УДК 378/147/88 : 33(072)
ББК 65.29.9p30-2

*Затверджено на засіданні кафедри
економіки та права
Народної української академії
Протокол № 2 від 10.09.2025*

Укладач: Г. Б. Тимохова

Рецензент канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та права ХГУ «НУА», О. А. Іванова

М 54 У методичних рекомендаціях наведено вимоги до виконання кваліфікаційних робіт магістрів. Розглянуто питання: вибір теми кваліфікаційної роботи магістра, вимоги до їх змісту, оформлення тексту роботи, забезпечення логічності та взаємообумовленості складових частин дипломної роботи і порядок її захисту.

Для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня освіти факультету «Бізнес-управління».

Методичні рекомендації по виконанню кваліфікаційної роботи магістра для студентів, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / Нар. укр. акад. ; [каф. економіки та права ; уклад. Г. Б. Тимохова] – Харків : Вид-во НУА, 2024. – 42 с.

**УДК 378/147/88 : 33(072)
ББК 65.29.9p30-2**

© Народна українська академія, 2024

ВСТУП

Підвищення конкурентоспроможності діючих і тільки-но створених підприємств неможливо без участі кваліфікованих фахівців. У зв'язку з цим виникає необхідність в підготовці професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями та прикладними навичками в галузі економіки та управління бізнесом, здатних вирішувати дослідницькі завдання та складні практичні ситуації управління сучасним бізнесом, у тому числі в умовах трансформацій соціально-економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог.. Завершальним етапом підготовки магістрів є виконання ними роботи відповідного кваліфікаційного рівня.

З метою надання методичної допомоги в процесі підготовки і виконання кваліфікаційної роботи магістра, підвищення її якості розроблені дані методичні рекомендації, що комплексно характеризують сучасні вимоги до підготовки і захисту відповідних робіт

У методичних рекомендаціях визначено єдині вимоги до змісту, обсягу і тематики кваліфікаційної роботи магістра, а також правила оформлення текстової частини та графічного матеріалу (згідно ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»).

Додатки до методичних рекомендацій містять зразки оформлення титульних аркушів, складання реферату, змісту роботи, приклади оформлення таблиць і рисунків, а також бібліографічного опису використаних літературних джерел.

Вказівки по захисту кваліфікаційної роботи магістра сформовані на основі положень ст. 6 «Закону про вищу освіту», згідно якої атестація осіб, які здобувають ступінь магістра, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи).

1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ

Виконання кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня являє собою заключний етап підготовки магістра ХГУ «Народна українська академія». Робота повинна включати обґрунтовані теоретичні пропозиції автора, що мають для підприємства практичне значення.

Компетентності, які посилюються в ході виконання кваліфікаційної роботи, представлені в табл. 1.1.

– Таблиця 1.1 –Компетентності, які посилюються в ході виконання кваліфікаційної роботи

Вид	Зміст
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки та управління бізнесом або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Здатність працювати в команді. ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб’єктів та пов’язаних з цим управлінських рішень. СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв’язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв’язання, беручи до уваги наявні ресурси. .

	СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері. СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення. СК 12. Здатність до розробки та прийняття соціально відповідальних управлінських рішень з розвитку та оптимізації вартості бізнесу. СК 13. Здатність застосовувати науково-методичний інструментарій для фінансового забезпечення соціально-економічних систем. СК14. Здатність використовувати економіко-психологічні закономірності поведінки суб'єктів економічної діяльності при розробці та обґрунтуванні управлінських рішень щодо розвитку бізнесу
--	--

Програмні результати навчання, які посилюються в ході виконання кваліфікаційної роботи:

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на принципах доброчесності.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних, наукових і прикладних досліджень та неприпустимості корупції.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення;

ПРН 16. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні соціально відповідальні рішення з розвитку та оптимізації вартості бізнесу.

ПРН 17. Організовувати та здійснювати фінансове забезпечення соціально-економічних систем з використанням сучасного наукового, методичного та аналітичного інструментарію.

ПРН 18. Обґрунтовувати та приймати економічні рішення з урахуванням економіко-психологічних закономірностей поведінки суб'єктів економічної діяльності.

Виконання кваліфікаційної роботи магістра має такі цілі:

розширення, закріплення, поглиблення і систематизація теоретичних і практичних знань за фахом;

розвиток навичок самостійної роботи при вирішенні завдань, поставлених в завданні;

визначення ступеня самостійності студентів у вирішенні поставлених завдань;

адаптацію придбаних теоретичних знань до умов конкретного підприємства.

Для досягнення перерахованих цілей студенту необхідно:

обґрунтувати актуальність і значущість обраної теми як з теоретичної точки зору, так і з позиції застосування для конкретного підприємства;

визначити мету і завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження;

провести аналіз вітчизняних і зарубіжних літературних джерел по темі дослідження;

проаналізувати відповідно до теми дослідження правові аспекти функціонування підприємства;

розглянути особливості функціонування підприємства, на прикладі якого виконується кваліфікаційна робота магістра;

виконати комплексний аналіз господарської діяльності підприємства з акцентом на предмет дослідження;

визначити заходи, виходячи з предмета дослідження, спрямовані на підвищення економічної ефективності діяльності підприємства;

аргументувати доцільність реалізації запропонованих заходів, в тому числі з використанням комплексної оцінки;

оформити роботу і роздатковий матеріал (презентацію) відповідно до вимог.

Стиль викладу повинен бути науковим. Слід уникати загальних слів, бездоказових тверджень і повторень. Робота повинна характеризуватися цілісністю побудови, логічністю викладу, обґрунтованістю висновків, відсутністю плагіату.

Контроль за ходом виконання дипломної роботи здійснює науковий керівник. Звіти студентів про стан виконання завдання по кваліфікаційній роботі магістра систематично обговорюються на засіданнях випускаючої кафедри, з'ясовуються причини відставання від графіка і намічаються заходи щодо їх ліквідації. Інформація про відстаючих студентів направляється в деканат для прийняття відповідних заходів.

Роботу необхідно надати керівнику на перевірку відповідно до календарного графіку, а правовий розділ – консультанту по праву. Після виправлення їх зауважень робота надається керівнику і консультанту по праву для повторної перевірки. Остаточний варіант роботи здається на кафедру методисту в зазначені в календарному графіку терміни. До роботи додаються подання керівника і рецензія. Роботи студентам не повертаються, а зберігаються на кафедрі до засідання державної екзаменаційної комісії.

2. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра

Діяльність студента з підготовки кваліфікаційної роботи магістра починається з вибору її теми і отримання від наукового керівника відповідного завдання і методичних рекомендацій по його виконанню. Базова тематика кваліфікаційних робіт магістрів представлена в додатку А. Слід взяти до уваги, що не назва теми кваліфікаційної роботи визначає віднесення її до групи магістрів, а складність її виконання і творче рішення поставлених в роботі задач.

Вибір теми є першим етапом виконання кваліфікаційної роботи магістра. Основними вимогами до вибору теми є:

- актуальність, тобто відповідність сучасній економічній політиці держави і підприємств;
- новизна для даного підприємства;
- реальність реалізації;
- спадкоємність, тобто взаємозв'язок з проведеними науковими дослідженнями, виконаними курсовими роботами і т. д. ;
- відповідність науковому напрямку роботи кафедри;
- можливість підвищення економічної ефективності роботи підприємства.

До основних напрямів наукового дослідження і практичних розробок відносяться:

- підвищення рівнів конкурентоспроможності продукції та підприємства;
- вдосконалення форм і систем управління підприємствами;
- адаптація фінансово-економічної діяльності підприємства до нових умов функціонування;
- планування і розподіл фінансових ресурсів на підприємстві;
- економічно обґрунтований вибір об'єктів інвестування;
- розробки стратегії функціонування підприємства;
- розробка бізнес-планів підприємства;
- вдосконалення організації виробництва;
- оптимізація виробничої програми;
- управління трудовими ресурсами на підприємстві;
- формування витрат на підприємстві;
- розробка цінової політики підприємства;
- диверсифікація господарської діяльності підприємства та ін.

Вибір передбачуваного напрямку досліджень і призначення наукового керівника здійснюється у встановлені випускною кафедрою терміни. Тема роботи узгоджується з науковим керівником і затверджується завідувачем кафедрою на засіданні випускової кафедри. Тема і терміни виконання роботи відображаються в календарному плані, форма якого представлена в додатку

Б. При узгодженні назви теми дипломної роботи формулювання базової теми може бути відкориговане.

Кафедра готує проект наказу про затвердження тем кваліфікаційних робіт магістрів, призначення керівників.

Наказ про затвердження тем кваліфікаційних робіт магістрів підписується ректором ХГУ «НУА». Керівники видають завдання на виконання робіт. Зразок завдання представлений в додатку В.

Затверджені теми не підлягають самочинній зміні. Це питання вирішується на засіданні випускової кафедри на підставі заяви студента, клопотання наукового керівника, потім тема затверджується на засіданні кафедри і оформляється протоколом.

2.2. Подготовка плану роботи

Спільно з науковим керівником студент повинен підготувати план кваліфікаційної роботи магістра.

Робота містить наступні компоненти:

- титульний аркуш (додаток Д);
- аркуш з документами для голови ДЕК (додаток Ж);
- реферати роботи російською, українською та іноземною мовами (додаток З);
- зміст (додаток К);
- вступ;
- основну частину роботи;
- висновки;
- список літературних джерел (додаток Л);
- додатки.

Реферат призначений для ознайомлення з роботою і повинен бути стислим і інформативним. Рекомендований обсяг реферату – до 1200 друкованих знаків (обсяг до 0,5 сторінки машинописного тексту). Реферат містить інформацію про обсяг дипломної роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, літературних джерел.

У тексті реферату викладаються:

- об'єкт дослідження;
- мета роботи;
- методи дослідження (додаток М);
- отримані результати;
- основні положення новизни;
- рекомендації щодо використання результатів роботи;
- галузь застосування;
- економічна ефективність;
- значення роботи і висновки;
- ключові слова (повинні бути представлені в називному відмінку, друкують в рядок, через кому; кількість: від 5 до 10).

Зміст розташовують безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки. Рубрикація змісту повинна включати назви розділів (1, 2 і т. д.) і підрозділів (1.1., 1.2., 2.1. 2.2. і т. д.). Кожен розділ повинен містити 3–4 підрозділи.

У вступі коротко викладають актуальність даної проблеми, мета і завдання роботи, галузь застосування, об'єкт і предмет дослідження. У кваліфікаційній роботі магістра повинна бути викладена новизна проведеного дослідження.

Об'єкт дослідження – процес або явище, яке створює проблемну ситуацію, обрану для вивчення. Наприклад: процес планування діяльності підприємства.

Предмет – частина об'єкта, яка виділяється. Наприклад: планування собівартості продукції.

Основна частина роботи складається, як правило, з трьох розділів.

Перший розділ – теоретичний (приблизно 30% обсягу основної частини). У ньому здійснюється дослідження теоретичних основ даної теми, зокрема, визначається роль і місце аналізованої проблеми, її історико-економічний аспект; сучасні концепції та підходи до питань, що розглядаються; визначається предмет вивчення; виконується його класифікація за різними ознаками; встановлюються фактори, що впливають на нього, і методи оцінки; проводиться порівняльний аналіз різних точок зору на проблему, яка розглядається; визначаються не вирішені питання і робляться відповідні обґрунтовані висновки.

Другий розділ – аналітичний (приблизно 35%). У ньому викладається методика проведення дослідження, а також проводиться комплексний аналіз господарської діяльності підприємства за останні кілька років (кварталів). При цьому особлива увага приділяється аналізу предмета дослідження, визначаються недоліки в роботі підприємства, а також виявляються можливості їх усунення.

Третій розділ – оптимізаційний займає в тексті приблизно 35%.

У ньому визначаються напрямки вдосконалення предмета дослідження виходячи з умов функціонування підприємства, розробляються пропозиції щодо підвищення ефективності його функціонування, здійснюється планування діяльності господарського суб'єкта, визначається економічний ефект від реалізації запропонованих автором заходів.

Висновки розташовують безпосередньо після викладу основної частини роботи, починаючи з нової сторінки. У них повинні міститися підсумки по всіх майданчиках роботи відповідно до поставлених у введенні завданнями дослідження; оцінка отриманих результатів роботи, їх можливе застосування і значимість роботи відповідно до поставленої мети.

Список використаної літератури може розміщуватися таким чином: в порядку появи посилань у тексті або в алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків, або в хронологічному порядку. Необхідна інформація про стандарти оформлення міститься в ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне

посилання. Загальні положення та правила складання», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «Бібліографічний запис. Скорочення слів російською мовою. Загальні вимоги та правила».

Об'єктом опису може бути книга, періодичне видання, стаття, розділ, глава з книги і т. д. Приклади опису представлені в додатку Л.

Додатки, як правило, містять важливий, але він має допоміжне значення для виконаної роботи матеріал, а також громіздкі або однотипні табличні, розрахункові або графічні матеріали.

Кваліфікаційна робота магістра є авторським науковим дослідженням, в якому узагальнюються основні теоретичні положення обраної теми, містяться елементи наукової новизни у вирішенні теоретичних положень конкретної прикладної економічної проблеми, а також пропонуються авторські методики аналізу конкретних економічних ситуацій.

Зміст кваліфікаційних робіт магістрів істотно різняться – за складністю розв'язуваних проблем, застосовуваних методів наукового дослідження, обчислювальної техніки, самостійності в творчому вирішенні актуальних науково-практичних завдань, якості теоретичних і практичних висновків і пропозицій.

Основою для встановлення відмінностей зазначених робіт є встановлені Міністерством освіти і науки України вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівнями. Дипломна робота на здобуття кваліфікаційного рівня **магістра** передбачає високий рівень теоретичних і спеціальних вузькоспеціалізованих знань і навичок у вирішенні нестандартних унікальних завдань в певній галузі дослідження.

3. ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТОВОЇ ТА ІЛЮСТРАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Текстова частина кваліфікаційних робіт магістрів роздруковується на аркушах (з одного боку) формату А4 (297х10 мм) через полуторний міжрядковий інтервал до тридцяти рядків на сторінці; за умови її заповнення по ширині, шрифтом Times New Roman (14 кегль).

Текст кваліфікаційної роботи магістра слід друкувати, дотримуючись розміру полів: верхнє, нижнє – 20 мм, праве – 10 мм, ліве – 25 мм. Текст всієї роботи повинен бути роздрукований в одному режимі з однаковим рівнем якості. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Рекомендований обсяг магістерської роботи – 80 ... 90 с.

Помилки, описки і графічні неточності, які виявлені в процесі написання роботи, можна виправляти шляхом заклеювання або зафарбовування коректором (буква, слово). Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці роботи.

Не допускається довільне скорочення слів в тексті, в таблицях, на рисунках і т. п. Скорочення слів і словосполучень має виконуватися відповідно до діючих стандартів.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць та формул здійснюють арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи магістра є титульний аркуш, потім наводяться реферати роботи на українській, російській і одній з іноземних мов, а також зміст, які включаються в загальну нумерацію без проставлення номера сторінки. Надалі номер проставляється в правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Заголовки структурних елементів «РЕФЕРАТ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують і друкують прописними (великими) буквами в середині рядка без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Після номера розділу ставлять крапку, а потім приводять його найменування. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки, а також можуть включати пункти і підпункти. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів тексту слід починати з абзацу і друкувати малими літерами, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Перенесення слів у заголовок розділу не допускається.

Між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути витримана два інтервали.

Розділи, підрозділи дипломних і магістерських робіт слід нумерувати арабськими цифрами з крапкою після цифри відповідного розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу, що складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад: 1.3.

Ілюстрації (фотографії, рисунки, графіки, креслення, схеми, діаграми і таблиці) слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблиці, рисунки або креслення, розміри яких більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях роботи після їх згадки в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті. Приклад оформлення рисунка представлений в додатку.

Ілюстрації повинні мати назви, які поміщають під ілюстрацією. При необхідності під ілюстрацією розміщують підписувальний текст. Ілюстрація позначається словом «Рис.» і нумерується арабськими цифрами в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, «Рис. 3.1 – Фактори зростання продуктивності праці» поміщений в третьому розділі, має перший порядковий номер. Нижче наведено приклад оформлення графічного матеріалу.

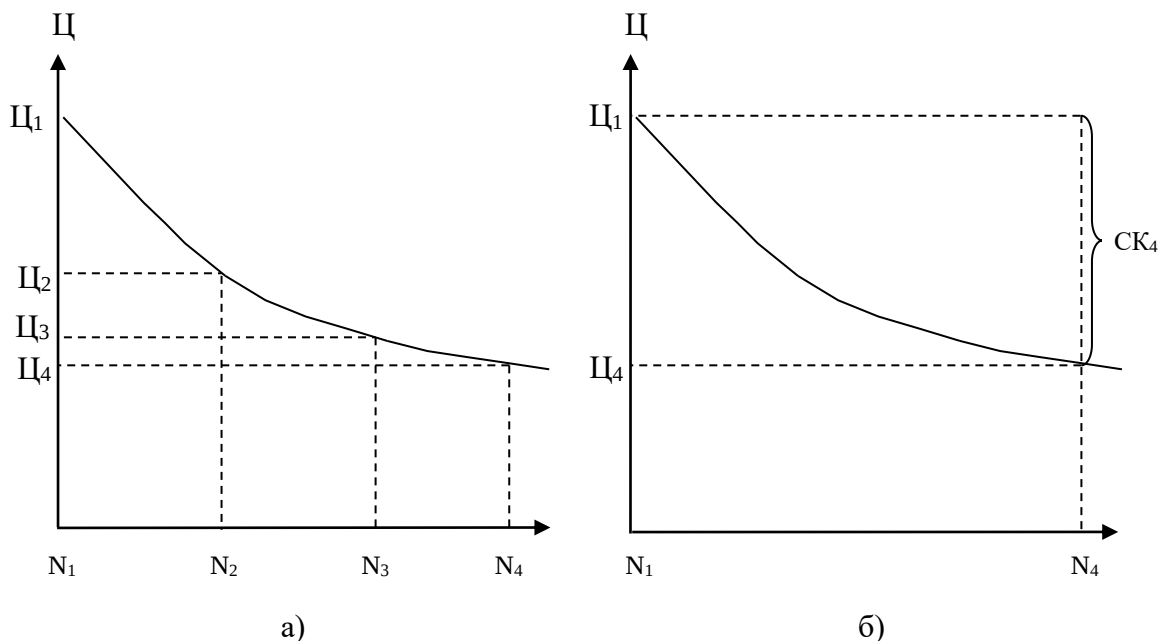

Рис. 3.1 – Чинники зростання продуктивності праці

Таблицю слід зверху і знизу відокремлювати пробілом від тексту.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами по центру і поміщують над таблицею. Назви таблиці повинно бути стислою і відбивати її зміст.

Цифровий матеріал з метою наочності, систематизації, компактного представлення однотипної інформації рекомендується оформляти у вигляді таблиць. Таблиці нумерують арабськими цифрами, номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 3.2» – це друга таблиця третього розділу. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті.

Допускається перенесення таблиці на наступну сторінку, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її головку (шапку) і боковину (заголовки рядків). Слова «Таблиця 3.2» і її заголовки вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження табл. 3.2» із зазначенням номера таблиці, «Закінчення табл. 3.2».

Заголовки граф таблиці друкують з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять.

Приклад оформлення цифрового матеріалу:

а) в табличній формі;

Таблиця 3.4 – Шкала граничних знижок на виріб при зростанні продажів

Обсяг продажів N, шт.	Питомі умовно-постійні витрати Руп, грн	Максимальна знижка на виріб СК ₁		Зростання обсягів продажів ΔN, %	Знижка (округлено), %
		грн	%		
1000	1000,00	—	—	—	—
1050	952,38	47,62	1,60	5,0	1,5
1100	909,09	90,91	3,03	10,0	3,0
1500	666,66	333,33	11,10	50,0	11,0

б) у формі висновків:

Динаміка залишкової вартості і річної амортизації за методом зменшення залишку характеризується такими даними:

Балансова вартість, тис. грн.

Річна амортизація, тис. грн.

200,0

30,0

170,0

25,5

144,5

21,7

122,8

18,4

Формули і рівняння в кваліфікаційних роботах магістрів нумерують в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формул пишуть біля правого краю аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад:

Сума потрібного капіталу:

$$K = K_o + K_{об}, \quad (2.1)$$

де K_o – сума потрібного основного капіталу;

$K_{об}$ – сума потрібного обігового капіталу.

Формулу, як видно із прикладу, слід зверху та низу відділяти пробілом від тексту.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказуються довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одній сторінці кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...

2. ...

Якщо примітка одна, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Перед перерахуваннями в тексті ставлять двокрапку. Якщо перерахування не нумеруються (перший рівень деталізації), перед кожною позицією переліку ставиться тире. Якщо перерахування нумеруються, перед кожною позицією ставиться мала літера алфавіту з дужкою. Для подальшої деталізації (другий рівень) слід використовувати арабські цифри з дужкою.

Якщо інформація в тексті роботи представлена у вигляді маркованих списків, то маркери повинні бути всюди ідентичні і оформлені вигляді дефісів.

Додатки до кваліфікаційної роботи магістра слід оформляти як продовження тексту. Кожне речення має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком повинно бути надруковано слово «Додаток ...» і велика літера, що позначає номер додатка. Додатки слід позначати послідовно приголосними прописними літерами алфавіту: А, Б, В, Д, Ж, З, К, Л, М, Н, П, Р, С, Т. Виключається застосування букв, що не наведені в наведеному переліку.

Додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.

Ілюстрації, таблиці і формули нумерують в межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А. 1) перша формула додатка А.

Правила цитування та оформлення посилань на використані джерела. При написанні кваліфікаційної роботи магістра, відповідно до принципу наукової сумлінності та виключення плагіату, автор зобов'язаний давати посилання на літературні джерела, матеріали або окремі результати інших авторів, або на ідеї і висновки, що містяться в наукових працях вчених, що займаються дослідженням аналогічних проблем. Такі посилання дають можливість перевірити достовірність відомостей, наведених в роботі.

Якщо використовуються матеріали монографій, оглядових статей та інших джерел з великою кількістю сторінок, то в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на який дано посилання в тексті роботи. Наприклад: «... в роботі [12, с. 32],

а також в роботах [73, с. 16; 112, с. 55–58] наведені методи обґрунтування розміру ставки дисконту в розрахунках економічного ефекту інвестицій».

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи магістра слід позначати порядковим номером переліку посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... в роботах [1 – 6] ...». Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, «... у формулі (2.1.)».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... в табл.1.2.».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації необхідно скорочено вказувати слово «дивись», наприклад: «див. табл.1.3 ».

Для підтвердження власних аргументів або для критичного аналізу того чи іншої друкованої праці, необхідно наводити цитати з авторитетних джерел. Науковий етикет полягає в точному відображенні тексту, оскільки навіть невелика неточність здатна спотворити зміст думки, закладений автором.

Основні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться зі збереженням особливостей авторського викладу;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без спотворення позиції автора. Пропуск слів, виразів, абзаців допускається без перекручення думки автора і позначається трьома крапками;

в) кожна цитата обов'язково повинна супроводжуватися посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думки автора своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у передачі думки автора, коректним щодо оцінки його результатів і приводити відповідне посилання на джерело.

Помилки, які зустрічаються найбільш часто в оформленні тексту (ілюстрацій, формул, перерахувань, додатків, бібліографічних посилань) наведено в дод. П.

Науковий керівник не є співавтором або редактором кваліфікаційної роботи магістра і тому не повинен виправляти наявні в роботі теоретичні, стилістичні, розрахункові та інші помилки. Відповідальність за правильність теоретичної розробки, якість змісту та оформлення кваліфікаційної роботи магістра повністю лежить на студенті, а не на науковому керівнику.

4. ЛОГІЧНІСТЬ ТА ВЗАЄМООБУМОВЛЕНІСТЬ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Вище були перераховані складові частини кваліфікаційної роботи магістра. Природно, всі складові частини роботи повинні бути логічно пов'язані, як це зображено на рис. 4.1.

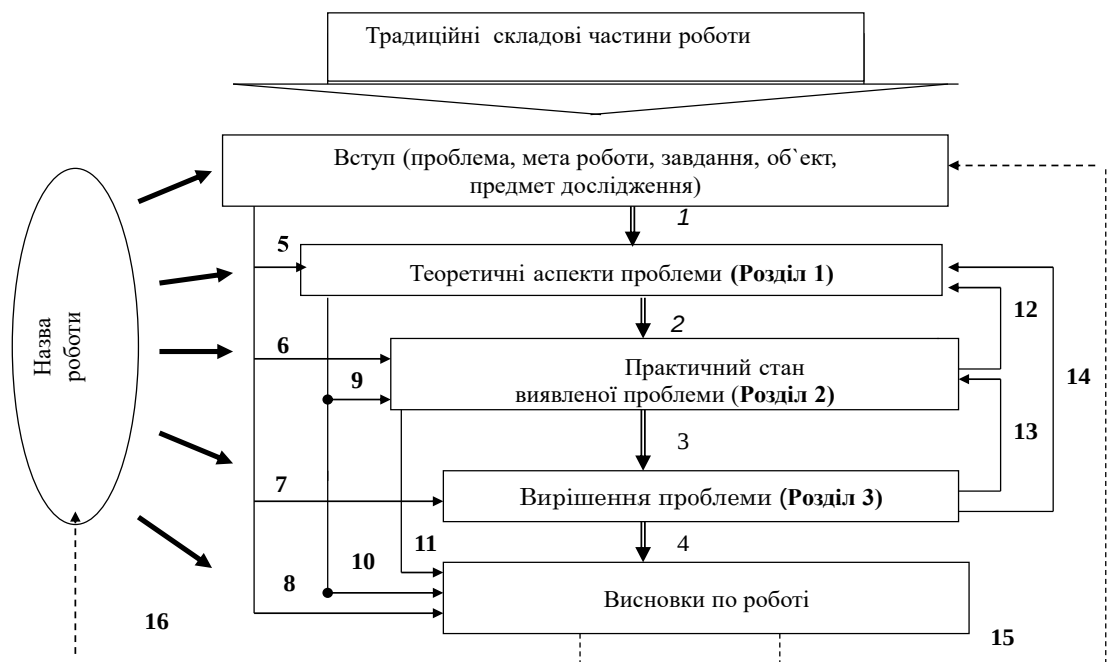

Рис. 4.1 – Архітектура та логіка кваліфікаційної роботи магістра

Між розділами роботи мають місце як прямі (1 ... 11), так і зворотні (12 ... 16) зв'язки. Прямі зв'язки відображають причинно-наслідковий зв'язок (наслідок обумовлено причиною) між розділами роботи. Наприклад, зв'язки 1 ... 4 відображають традиційну послідовність і перелік складових частин науково-прикладної роботи, а зв'язки 12 ... 16 означають необхідність відповіді на питання: чи забезпечує утримання наступного тексту попередніх розділів. Зворотній зв'язок 12, 13, 14 означають необхідність відповідності аналітичного розділу «теоретичного матеріалу, зв'язок 13 – чи відповідають розробки висновків, зроблених в аналітичному розділі, а 14 – чи реалізовані в розділі 3 сформульовані теоретичні висновки і положення? Тобто зв'язки 12, 13, 14 дають підставу відповісти на питання: чи узгоджені розділи роботи, реалізовані чи задекларовані наміри автора. І нарешті, зворотний зв'язок 15 дозволяє оцінити – чи досягнута мета роботи і вирішені поставлені завдання, а зв'язок 16 – чи відповідає зміст розділів їх назві і назві роботи.

5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

За місяць до захисту робота повинна пройти попередній захист на спеціальному засіданні випускаючої кафедри. До цього часу робота повинна бути виконана, за оцінкою наукового керівника, не менше, ніж на 80%. Якщо цей обсяг робіт не виконано, то приймається рішення про неможливість захисту здобувача відповідно до затверджених термінів.

Оформлена відповідно до вимог кваліфікаційна робота спрямовується на зовнішню рецензію. Головна мета рецензування – оцінка якості кваліфікаційної роботи магістра. Рецензентом може бути фахівець за профілем кваліфікаційної роботи магістра, що має досвід роботи на підприємстві, а також відповідну посаду, або фахівець, який має вчений ступінь у сфері економіки (кандидат або доктор економічних наук). У рецензії повинні бути висвітлені:

- актуальність теми;
- глибина опрацювання проблеми;
- вміння студента аналізувати і робити обґрунтовані висновки і пропозиції;
- якість розробки та якість оформлення тексту записки;
- недоліки роботи (з конкретним зазначенням);
- висновок про рекомендовану оцінку та про можливість присвоєння здобувачеві відповідного другого освітньо-кваліфікаційного рівня.

Зовнішня рецензія не може бути дана викладачем, працюючим в ХГУ «НУА», рецензія повинна бути завірена печаткою з місця роботи рецензента.

Можливі помилки в тексті зовнішньої рецензії наведено у дод. Б.

У поданні наукового керівника, крім зазначених пунктів, повинні бути відображені: самостійність виконання роботи, своєчасність надання докладних описів роботи, здатність студента до виконання наукового дослідження.

Завершена кваліфікаційна робота магістра надається на кафедру у вигляді спеціально підготовленого рукопису в твердій палітурці темного кольору разом з графічним матеріалом, відгуком наукового керівника і зовнішньої рецензією. Вона здається на кафедру за 15 днів до захисту. На завданні повинні бути підписи: наукового керівника, виконавця, консультанта з правового розділу. При позитивному рішенні керівник підписує роботу, оформляє подання і передає документацію для затвердження завідувачу кафедри, який на підставі поданих матеріалів приймає рішення про допуск студента до захисту і ставить свій підпис на титульному аркуші. У разі негативного рішення завідувача кафедри про допуск до захисту це питання розглядається на засіданні кафедри, де робиться висновок про можливість доопрацювання кваліфікаційної роботи магістру і захисту в інший термін.

Захист кваліфікаційних робіт магістрів проводиться на відкритих засіданнях Державної екзаменаційної комісії (ДЕК), якій здобувач представляє такі матеріали:

- оформлений відповідно до вимог текст роботи;
- подання наукового керівника;
- зовнішню рецензію;

довідки про впровадження (прийняті до впровадження на підприємстві) рекомендацій і розробок магістра, викладених в тексті роботи.

Доповідь ДЕКу має вигляд презентації із застосуванням аудіовізуальної техніки. Рекомендована кількість слайдів – для кваліфікаційної роботи магістра – 10 ... 15 шт.

Можливі помилки при розробці слайдів в презентації вказані у додатку. Б.

У доповіді ДЕКу здобувач повинен протягом 7–10 хвилин повідомити:

- назву теми;
- об'єкт і предмет дослідження;
- актуальність теми;
- мету роботи;
- охарактеризувати перелік розглянутих в кваліфікаційній роботі магістра питань, звернувши особливу увагу на ті, які виконані ним самостійно;
- положення, які виносяться на захист;
- зробити висновки та конкретні пропозиції, обґрунтувавши теоретичну і практичну значимість дослідження;
- про апробацію дослідження та кількості наукових публікацій (передбачених для магістерської роботи).

Зразок доповіді представлено в додат. С.

Публічний захист кваліфікаційної роботи магістра повинна носити характер наукової дискусії і проходити в обстановці взаємної поваги, високої вимогливості і принциповості, дотримання наукової етики. При цьому, рекомендується в доповіді ДЕКу (в тексті роботи також) уникати слів «я», «мною». Слід використовувати вирази «нами отримано», «в ході дослідження ми ...», «нами проведено аналіз наступних проблем ...» і т. п., а також безособову форму.

Після закінчення доповіді державній комісії студент повинен повідомити про його закінчення словами «доповідь закінчено, дякую за увагу» і почати відповіді на запитання членів ДЕК. Потім голова ДЕК, або один з його заступників, зачитує відгук наукового керівника та рецензію. Після відповідей на питання і зауваження, висловлені в поданні та рецензії, процедура захисту вважається закінченою.

Результати захисту оголошуються в той же день після оформлення протоколу засідання ДЕК. Рішення про оцінку роботи і присвоєння кваліфікації приймається на закритому засіданні ДЕК відкритим голосуванням.

Оцінка кваліфікаційної роботи магістра проводиться колегіально – головою ДЕКу і її членами. Склад ДЕК призначається наказом.

Критерії балової оцінки якості кваліфікаційної роботи магістра і шкала комплексного оцінювання успішності її написання і захисту наведені в додатках Р, С.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 1556- VII від 01.07.2014 р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18>.
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
3. Іванова О. А. Економіка сучасного підприємства : навч. посіб. / О. А. Іванова, Є. Ф. Пеліхов, О. М. Сумець ; Нар. укр. акад., [каф. економіки підприємства]. – 2-е вид., випр. – Харків : Вид-во НУА, 2017. – 312 с. Режим доступу: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/2078>
4. Іванова О. А. Економіка та організація інноваційної діяльності : навчальний посібник для студентів, що навчаються за спеціальністю 051 – Економіка (для всіх форм навчання) / О. А. Іванова ; Нар. укр. акад. [каф. економіки та права]. – Харків : Вид-во НУА, 2020. – 108 с. Режим доступу: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/1718>

Додаткова

5. Деренська, Я. Оцінка ефективності діяльності підприємства // Mechanism of an Economic Regulation, 2023. № 1(99), 81-85. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.13>
6. Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с. - Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83721>
7. Економіка підприємства : підручник [Електронний документ] / Л. Л. Лазебник, В. В. Гурочкіна, Л. В. Слюсарева [та ін.] ; за заг. ред. Л. Л. Лазебник ; Ун-т держ. фіск. служби України. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. – 426 с.- Режим доступу: <https://ir.dpu.edu.ua/items/8da68a88-2c5d-4c55-838b-4af3b42b8696>
8. Прокопішина О. В., Коптева О. В. Концептуальні основи обліково-аналітичного забезпечення управління інноваційним підприємством / Прокопішина О. В., Коптева О. В. // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 3-4 березня 2020 року) – Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020.
9. Прокопішина О. В. Організаційно-інформаційні зв'язки між системами фінансового та інвестиційного менеджменту // Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (19-21 лютого 2025 р.) Режим доступу:

<https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/nsn-21.pdf>

10. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2023. № 4 (26). С. 37-44. <https://doi.org/10.15276/ej.04.2023.5>

11. Шандова, Н. В. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. В. Мешкова-Кравченко, С .А. Латкіна. – Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2021. – 336с. - Режим доступу: <https://eir.kntu.net.ua/jspui/handle/123456789/1015>

Інформаційні ресурси

12. Електронний репозитарій ХГУ "УНА" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/>

13. Офіційний сайт Державної служби статистики України - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

14. Офіційний сайт Національного банку України - Режим доступу: www.bank.gov.ua

15. Національний інститут стратегічних досліджень. - Режим доступу: www.niss.gov.ua. -

16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України - Режим доступу: www.minfin.gov.ua -

17. Офіційний сайт Міністерства економіки України - Режим доступу: www.me.gov.ua -

18. Європейська служба статистики - Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> .

ДОДАТКИ

Додаток А

Рекомендована кафедрою економіки та права тематика кваліфікаційних робіт магістрів

1. Економічне обґрунтування інвестиційної політики підприємства.
2. Вибір та економічне обґрунтування основних напрямків підвищення інвестиційної привабливості підприємства.
3. Інвестиційна діяльність підприємств та економічне обґрунтування заходів її активізації.
4. Економічне обґрунтування інноваційних рішень на підприємстві.
5. Інноваційна діяльність підприємств та економічне обґрунтування заходів її активізації.
6. Формування інвестиційного портфелю підприємства.
7. Аналіз інвестиційної привабливості емітентів та формування пропозицій щодо зміни структури інвестиційного портфелю.
8. Обґрунтування напрямів підвищення інвестиційних якостей цінних паперів підприємства.
9. Економічна діагностика та напрями зростання ефективності використання виробничого потенціалу.
10. Економічна ефективність підвищення рівня використання оборотних коштів підприємства.
11. Економічна ефективність підвищення рівня використання основних засобів підприємства.
12. Ефективне управління запасами матеріалів на підприємстві.
13. Економічна ефективність і стимулювання ресурсозбереження на підприємстві.
14. Формування і використання чистого прибутку підприємства.
15. Організація лізингових відносин в промисловості і економічне обґрунтування лізингових платежів.
16. Оцінювання ефективності прийняття планових рішень.
17. Удосконалення системи управління витратами підприємства.
18. Економічна ефективність маркетингових інвестицій.
19. Обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності страхового захисту підприємства.
20. Формування страхової політики підприємства
21. Розробка антикризової стратегії підприємства..
22. Економічне обґрунтування заходів щодо покращення фінансового стану підприємства.
23. Шляхи підвищення ринкової вартості підприємства.
24. Кредитування діяльності підприємства: організація та оцінка ефективності.
25. Управління грошовими потоками підприємства в умовах нестабільного середовища.

26. Дебіторська політика підприємства в умовах конкурентного ринку.
27. Шляхи підвищення інтелектуального капіталу підприємства.
28. Ділова репутація як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства.
29. Імідж підприємств як фактор підвищення ринкової вартості підприємства.
30. Економічне обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності інвестування в людський капітал.
31. Оцінка конкурентоспроможності продукції підприємства та економічне обґрунтування заходів щодо її підвищення.
32. Формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства.
33. Економічна ефективність логістичних рішень.
34. Впровадження логістичних рішень як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства.
35. Стратегічні напрями зростання конкурентоспроможності підприємства.
36. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції..
37. Економічне обґрунтування вибору джерел фінансування технічного розвитку підприємства.
38. Стратегія розвитку підприємств малого бізнесу в умовах ринкової економіки.
39. Економічна безпека підприємства.
40. Розробка бізнес-плану техніко-технологічного переозброєння підприємства.

Додаток Б
Календарний графік виконання роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зав. кафедри економіки та права

(підпис)

«_____» _____ 201 г.

«ПОГОДЖЕНО»

Керівник кваліфікаційної роботи

магістра від кафедри економіки та права

_____ (підпис)

«_____» _____ 201 г.

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК
підготовки та написання кваліфікаційної роботи
студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
Тема: _____

Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. Теоретичний розділ (перший)		
2. Аналітичний розділ (другий)		
3. Розрахунковий розділ (третій)		
4. Вступ		
5. Висновки		
6. Список літератури		
7. Додатки		
8. Роздатковий матеріал		
9. Презентація		
10. Доповідь		

Присутність студентів та наукових керівників на передзахистах обов'язкова.

До 25 січня поточного року кваліфікаційна робота магістра представляється на кафедру в переплетеному виді, з підписами консультанта по праву та наукового керівника, рецензією, поданням та довідкою про впровадження (якщо така є в наявності).

Роботи, представлені пізніше вказаної дати до захисту допущені не будуть.

Студент - дипломник

(підпис)

Керівник роботи

(підпис)

Додаток В
Зразок завдання на кваліфікаційну роботу магістра

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»
Факультет «Бізнес-управління» (денна форма навчання)
Кафедра економіки та права
Рівень вищої освіти – магістерський (другий)
Спеціальність 051 Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
економіки та права
Іванова О. А.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Кубаревій Марії Володимирівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Оцінка стратегічних конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності (на прикладі ПрАТ «Концерн АВЕК та Ко»)»

керівник роботи канд. екон. наук, доц. Цибульська Е. І.

(прізвище, ім'я, по батькові), науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом вищого навчального закладу від 12.10. 2025 року
№ 223

2. Термін подачі студентом роботи 25 січня 2026 р.

3. Вихідні дані до роботи праці зарубіжних та вітчизняних вчених, законодавчі акти, статистичні дані та фінансова звітність, інша комерційна інформація.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства з урахуванням соціальної відповідальності

2. Аналіз фінансового стану та рівня соціальної відповідальності підприємства.

3. Методичні рекомендації щодо оцінки та формування стратегічних конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових графіків)
Концептуальна модель впливу корпоративної соціальної відповідальності на конкурентоспроможність підприємства

Аналіз динаміки основних фінансово-економічних показників роботи підприємства.

Аналіз програм соціальної відповідальності підприємства.

Методика розрахунку інтегрального конкурентного індексу корпоративної соціальної відповідальності підприємства

Оцінка ефективності розроблених заходів.

6. Дата видачі завдання 12.10.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичний розділ (перший)		
2	Аналітичний розділ (другий)		
3	Розрахунковий розділ (третій)		
4	Вступ		
5	Висновки		
6	Список літератури		
7	Додатки		
8	Роздатковий матеріал		
9	Презентація		
10	Доповідь		

Студент

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Д
Титульний аркуш кваліфікаційної роботи магістра

ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
Факультет «Бізнес-управління» (денна форма навчання)
Кафедра економіки та права

Кваліфікаційна робота
магістра

**на тему «Оцінка стратегічних конкурентних переваг підприємства в
контексті соціальної відповідальності
(на прикладі ПрАТ «Концерн АВЕК та Ко»)»**

**Виконала: студентка 6 курсу, групи БУ-61
спеціальності 051 Економіка
Кубарєва М. В.
Керівник:
Рецензент: .**

Харків – 2025

Додаток Ж Документи для голові ДЕК

(повне найменування вищого навчального закладу)

ПОДАННЯ

ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Направляється студент _____ до захисту кваліфікаційної роботи
(прізвище та ініціали)
за напрямом підготовки _____,
спеціальністю _____,
(шифр і назва спеціальності)
на тему: _____
(назва теми)

Кваліфікаційна робота магістра і рецензія додаються.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті _____
(прізвище та ініціали студента)
_____ з 20__ року до 20__ року повністю виконав
навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:
національною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно __%;
шкалою ЄКТС: А __%; В __%; С __%; D __%; E __%.
Заступник декана факультету _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи магістра

Студент(ка) _____

Керівник роботи _____
(підпис)
“__” _____ 20__ року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу магістра розглянуто. Студент(ка) _____
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту цієї роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____
(назва)

_____ (підпис)
“__” _____ 20__ року. _____ (прізвище та ініціали)

Додаток 3

Зразок тексту реферату

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 113 с., 17 табл., 4 додати, 77 джерел.

Об'єкт дослідження – процес оцінки стратегічних конкурентних переваг підприємства на основі соціальної відповідальності.

Мета дослідження – розробка та апробація методичного підходу щодо оцінки стратегічних конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності.

Методи дослідження – аналіз, синтез, систематизація, узагальнення.

Наукова новизна дослідження: отримала подальший розвиток теоретична база оцінки конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності; удосконалена методика оцінки стратегічних конкурентних переваг соціально відповідального підприємства.

Розкрито зміст поняття «корпоративна соціальна відповідальність»; досліджено теоретичні основи конкурентоспроможності та механізм формування стратегічних конкурентних переваг підприємства з урахуванням соціальної відповідальності; розглянуто правові аспекти забезпечення державно-приватного партнерства в Україні; виконано аналіз фінансового стану та рівня соціальної відповідальності підприємства; розглянуто питання охорони праці на підприємстві; вдосконалено та апробовано методику оцінки стратегічних конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності; проведена оцінка економічної доцільності запропонованих заходів.

Галузь застосування результатів дослідження – комерційна нерухомість, медіабізнес.

СТРАТЕГІЧНА КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА, КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, МЕТОДИКА, ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА, СОЦІАЛЬНИЙ ЗВІТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Додаток К

Приклад оформлення «Змісту»

ЗМІСТ

Вступ.....	8
1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства з урахуванням соціальної відповідальності.....	11
1.1. Соціальна відповідальність підприємства: сутність та взаємозв'язок з конкурентоспроможністю.....	11
1.2. Корпоративна соціальна відповідальність у формуванні стратегічних конкурентних переваг підприємства та практика її оцінки.....	22
1.3. Правові аспекти забезпечення державно-приватного партнерства в Україні	30
2. Аналіз фінансового стану та рівня соціальної відповідальності підприємства	39
2.1. Динаміка основних фінансових показників роботи підприємства та характеристика його програм соціальної відповідальності.....	39
2.2. Аналіз основних фінансових коефіцієнтів підприємства.....	55
3. Методичні рекомендації щодо оцінки та формування стратегічних конкурентних переваг підприємства в контексті соціальної відповідальності.....	73
3.1. Розробка інтегрального показника оцінки приросту стратегічних конкурентних переваг соціально відповідального підприємства.....	73
3.2. Формування стратегії конкурентних переваг підприємства з урахуванням корпоративної соціальної відповідальності	82
3.3. Оцінка ефективності розроблених заходів.....	96
Висновки.....	103
Список літературних джерел.....	106
Додатки.....	114

Додаток Л

Приклади бібліографічного опису

а) книга одного автора

Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.

б) книга двох-трьох авторів

Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.

в) книга чотирьох авторів

Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.

г) книга п'ятьох і більше авторів

1. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.

2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.

д) книга без автора

Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.

е) багатотомне видання

Безруков В. Д. Поезія : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелітополь : НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. Т. 2. 206 с.

є) нормативне видання

1. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2018).

2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

ж) глави або статті із книги

1. Якса А. П. Економічна політика держави. *Двадцять п'ять років з економічним правом* : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.

2. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. *Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.

з) журнальна стаття

1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина. *Часопис Київського університету права*. 2007, № 4. С. 88-92.

2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. *Урядовий кур'єр*. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.

і) електронні ресурси

1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2017).

2. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20-27. – URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf>. (дата звернення: 15.11.2017).

3. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науковопедагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

Додаток М

Методи наукового дослідження

У сучасних наукових дослідженнях використовуються такі загальнонаукові методи: емпіричні (експеримент, спостереження, порівняння) і теоретичні (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, індукція, дедукція, моделювання, систематизація та ін.). До методів дослідження, що застосовуються в прикладній економіці, відносяться: методи економічного аналізу, індексний факторний аналіз, методи ланцюгових підстановок і елімінування, регресійно-кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, метод багатовимірних статистичних угруповань.

Експеримент – науково поставлений дослід, коли дослідник робить перевірку штучно викликаного ним явища. Науково поставлений експеримент може бути здійснений лише при наявності теорії, яка визначає завдання такого експерименту і пояснює його результати.

Спостереження супроводжує всякий експеримент і визначається як вид діяльності, пов'язаний із запланованим сприйняттям предметів і явищ.

Опис предмета – це фіксування різними засобами результатів дослідження і накопичення нового емпіричного знання.

Аналіз є методом наукового дослідження шляхом розкладання предмета на складові частини, а синтез – об'єднання або поєднання отриманих при аналізі частин в щось ціле.

Абстрагування – це логічний прийом, що полягає в уявному відкиданні тих властивостей досліджуваного об'єкта, які перешкоджають розгляду його в «чистому вигляді» або як «ідеальний об'єкт».

Індукція являє собою міркування або умовивід від одиничного, приватного, до загального.

Дедукція, як метод пізнання, заснована на висновках від загального до конкретного.

Моделювання – дослідження об'єкта пізнання на моделях, а також процес побудови і вивчення моделей реально існуючих предметів і явищ. Моделювання ґрунтується на принципі аналогії.

Систематизація – приведення в систему. Система – певний порядок в розташуванні і в зв'язках частин цілого, форма організації чого-небудь, єдність закономірно розташованих і пов'язаних частин.

Додаток Н

Найбільш поширені помилки в оформленні тексту кваліфікаційної роботи магістра, при її захисті та презентації

1. Найбільш часто зустрічаються **недоліки, що не дозволяють віднести кваліфікаційну роботу до магістерської:**

а) відсутність елементів дослідження, спрощеність розрахунково-аналітичних робіт, відсутність методів моделювання динаміки показників, їх взаємозв'язку, а також застосування обчислювальної техніки.

2. **Помилки, що зустрічаються найбільш часто в оформленні тексту:**

а) шрифтові виділення автором частин тексту (жирним, курсивом, в розрядку, підкреслення слів);

б) наявність «порожніх» місць в нижній частині сторінки, тобто. неповне її заповнення текстом.

3. При оформленні **сторінки «ЗМІСТ»:**

а) на сторінці (а не в тексті, як годиться) назви всіх розділів пишуть великими літерами;

б) в нього включають перелік і назви пунктів (їх можна наводити тільки в тексті роботи);

в) на сторінці роблять абзаци в найменуваннях розділів і підрозділів:

ГОСТ 3008:2015 рекомендує текст змісту вирівнювати по лівому краю;

г) слова в назвах розділів і підрозділів «заїжджають» за номери сторінок по правому краю;

4. При оформленні **таблиць:**

а) при перенесенні таблиць не пишуть слова «Продовження табл.» і не повторюють їх головки;

б) забувають, що таблицю слід приводити відразу ж за сторінкою, на якій вона вперше згадується;

3) в таблицях і в розрахунках біля цифр проставляють одиниці виміру; їх треба приводити тільки біля підсумкових цифр в кінці конкретного розрахунку, виконаного в текстовій формі.

5. В оформленні **ілюстрацій:**

а) рисунок обводять квадратної рамкою, а підписи під рисунками приводять праворуч від рисунка;

б) не позначають словами або буквами осі координат, а позначення величин на осі координат пишуть не вздовж осі, як треба, а як звичайний текст.

6. В оформленні **формул:**

а) забувають формули центрувати в розмірах рядка, а також робити прогалини в один рядок перед формулою і після неї;

б) пишуть слово «де» з абзацу;

в) пишуть слово «де» з великої літери, а після нього ставлять двокрапку;

г) набирають позначення величин не в редакторі формул;
г) забувають, що нижні індекси повинні бути нижче основних позначень.

7) в оформленні **перерахувань**:

а) використовують для поділу перерахувань різні знаки (точки, квадратики, ромбики, пташки і ін.);

б) починають перші рядки перерахувань ні з абзацу;

в) забувають нумерувати кожне перерахування або починати його зі знаку «тире»;

в) проставляють знак «крапка з комою» після закінчення конкретної позиції перерахування;

г) перераховують інформацію, починаючи з великої, а не прописної літери.

8. У оформленні **додатків**:

а) не нумерують сторінки додатків до кінця тексту роботи;

б) додаток друкують великими літерами і (або) не посередині рядка;

9. У оформленні посилань **на джерела, таблиці, ілюстрації**:

а) не на всі літературні джерела, таблиці і рисунки дають посилання в тексті – це груба помилка;

б) в посиланнях на монографії не вказують номери сторінок, де поміщений відповідний текстовий матеріал – це наукова несумлінність;

10. У тексті **зовнішньої рецензії**:

а) поверхнево розглянуто зміст роботи, не дана розгорнута характеристика якості її тексту і оформлення;

б) не вказані недоліки кваліфікаційної роботи магістр;

в) не вказано, чи відповідає зміст кваліфікаційної роботи певного освітнього рівня, а також спеціальності, чи присутні елементи наукового дослідження і в чому вони полягають, яка практична цінність розробок і пропозицій автора;

г) не здійснено висновки про рівень оцінки і про те, що автор заслуговує присвоєння йому шуканої кваліфікації;

11. В оформленні **ілюстрацій в презентації**:

а) занижене (не розкрито зміст роботи) або підвищений (надмірна деталізація положень) кількість слайдів;

б) низька роздільна здатність тексту, викликана надлишком інформації в кадрі, застосуванням дрібного шрифту, що не контрастністю зображення (бляклий текст, не сполучуваність фону і кольору тексту та ін.).

12. Надмірну **прив'язаність до тексту доповіді**, що свідчить про несамотійність у виконанні роботи, недостатній рівень знань.

Додаток П

Зразок доповіді при захисті кваліфікаційної роботи магістра

Шановний голова та члени державної екзаменаційної комісії, присутні!

Вашій увазі пропонується кваліфікаційна робота магістра на тему «Економічна оцінка ефективності реалізації інвестиційного проекту».

В сучасних умовах підвищення конкурентоспроможності підприємств за рахунок технологічного переоснащення, розробки проектів і реалізації інвестиційної діяльності є однією з найбільш актуальних проблем розвитку економіки України. Ефективна діяльність вітчизняних підприємств в довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їх розвитку значною мірою визначається рівнем їх інвестиційної активності.

Мета кваліфікаційної роботи магістра – дослідження теоретичних положень і методичних рекомендацій з питань здійснення інвестиційної діяльності, оцінки ефективності реалізації інвестиційного проекту.

У першому розділі роботи проаналізовані теоретичні основи здійснення інвестиційної діяльності. Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Розрізняють фінансові та реальні інвестиції.

Під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення фінансових ресурсів в акції, облігації та інші цінні папери, цільові грошові вклади, витрати на придбання скарбів і банківські депозити.

Інвестиції у відтворення основних фондів, на приріст матеріально-виробничих запасів здійснюються у формі капітальних вкладень і є реальними інвестиціями.

Інвестиційний менеджмент являє собою процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності компанії. Основною метою інвестиційного менеджменту є забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії компанії на окремих етапах її розвитку.

Особливе значення при здійсненні інвестиційної діяльності набувають питання проектного аналізу. В інвестиційному проекті складають технічний, фінансовий, комерційний, екологічний, організаційний, соціальний, економічний розділи.

У другому розділі дипломної роботи був проведений аналіз ринків збуту по наданню послуг зв'язку ТОВ «Зв'язокінвест». Це підприємство при організації просування послуг електрозв'язку користується методичними рекомендаціями ПАТ «Укртелеком», використовуючи всі методи і варіанти залучення нових споживачів. За підсумками маркетингових досліджень визначено потребу у фінансуванні маркетингових та рекламних заходів. Розроблено стратегію збуту, що включає в себе певний комплекс заходів з

вивчення характеристик впроваджуваних послуг, рекомендації по типах необхідного обладнання, його параметрам. Визначено обсяг пропозиції послуг, виходячи з технічних можливостей і рівня попиту, при постійному вивченні конкурентів, визначенні форм і рівня конкуренції; плануванні рекламних кампаній з використанням можливостей телебачення, радіо, преси, рекламних буклетів, рекламно-інформаційної продукції.

На основі проведеного маркетингового дослідження обґрунтовано актуальність реалізації і представлена характеристика інвестиційного проекту по будівництву АТС на 3000 номерів.

Практична цінність кваліфікаційної роботи магістра полягає в розробці інвестиційного проекту по будівництву та експлуатації телефонної мережі, наданню послуг зв'язку.

У третьому розділі здійснено техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту з надання послуг зв'язку, зокрема, розроблені виробничий, організаційний і фінансовий плани реалізації проекту, а також проведено аналіз доцільності реалізації проекту.

У роздатковому матеріалі (РМ) 1 представлено план установки телефонів протягом реалізації проекту.

Основним завданням ТОВ «Зв'язокінвест» є своєчасне, якісне і повне задоволення потреб у послугах електрозв'язку. Для вирішення цього завдання і реалізації даного проекту створена функціональна структура управління. Управління здійснює генеральний директор. Впровадження єдиної економічної політики, розробку планів економічного розвитку і досягнення фінансово-економічних показників, передбачених планом, забезпечує заступник директора з питань економіки та фінансів, спільно з відділом планування, економічного аналізу і бухгалтерією.

Впровадження єдиної технічної і технологічної політики дирекції, забезпечення високоефективної системи експлуатації засобів зв'язку на основі телефонного зв'язку, мереж документального електрозв'язку загального користування, забезпечує заступник директора з технічних питань. Організацію своєчасного, якісного та повного задоволення потреб клієнтів у послугах електрозв'язку, забезпечення заходів щодо повного надходження коштів за надані послуги зв'язку, залучення коштів підприємств, організацій і громадян для розвитку мереж зв'язку, забезпечення рекламно-інформаційної діяльності забезпечує заступник директора з маркетингу, продажу послуг та роботі зі споживачами.

Проектування, будівництво об'єктів, місцевих мереж зв'язку загального користування, мереж передачі даних і документального зв'язку загального користування, забезпечує заступник директора з будівництва.

Характеристика стану трудових ресурсів, що забезпечують роботу АТС, представлена в РМ 2.

На АТС застосовуються погодинно-преміальна та відрядно-преміальна системи оплати праці. Праця адміністративно-управлінського, виробничо-

технічного персоналу з технічного обслуговування та поточного ремонту станційного обладнання і лінійних споруд електрозв'язку оплачується за почасово-преміальною системою, основою якої є схема посадових окладів працівників ВАТ «Укртелеком» IV – XVII рівнів управління.

Для реалізації даного інвестиційного проекту визначені витрати на підготовку всього необхідного для здійснення виробничого процесу (РМ 3).

Розглянутий проект розробляється працівниками ТОВ «Зв'язокінвест», тому передінвестиційних витрат, що включають витрати по підготовці проекту і розробці ТЕО, немає. Інвестиційні витрати формують виробничі фонди, які приймаються на баланс і підлягають амортизації.

Кошторис витрат на реалізацію проекту наведена в РМ 4.

Для того щоб оцінити доцільність реалізації проекту, необхідно проаналізувати грошові потоки за проектом з урахуванням фактору часу, періоду окупності та прибутковості. У РМ 5 представлено результати аналізу ефективності реалізованого проекту.

Таким чином, можна зробити висновок, що проект впроваджувати економічно доцільно, разом з тим слід зазначити, що його комерційна ефективність невисока, проте соціальний ефект для даного регіону значний.

Доповідь закінчено. Дякую за увагу!

Додаток Р
Критерії оцінки якості підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра

І. Види робіт при написанні кваліфікаційної роботи магістра (максимальна – 60 балів; мінімальна – 40 балів)		
Критерій оцінювання	Зміст оцінювання	Кількість балів
Актуальність	Тема актуальна, проблема має наукову та/або практичну значимість.	5
	Тема відносно актуальна, проблема може вийти на наукову та/або практичну значимість.	4
	Тема недостатньо актуальна, наукова та практична значимість під питанням	3
	Тема неактуальна, не має наукової або практичної значущості.	1–2
Мета	Чітко поставлена мета (завдання), показаний алгоритм її реалізації.	5
	Мета поставлена грамотно, але недостатньо конкретно.	4
	Мета поставлена неконкретно.	3
	Мета неконкретна, незрозумілі шляхи її реалізації.	1–2
Тема, виклад	Тема повністю розкрита, виступ побудовано як аргументація рішення поставленої проблеми .	5
	В цілому розкрита, виступ логічний, відображає основні аспекти роботи.	4
	Тема в основному не розкрита, виступ являє собою простий переказ готової роботи.	3
	Тема не розкрита, виступ фрагментарний, висновків немає.	1–2
Доля авторства	Власні думки, узагальнення, умовиводи. Оригінальне рішення.	5
	Загальні міркування, готовність погодитися з чужою думкою. Модифіковане рішення.	4
	Рішення базується на копіюванні чужої думки. Стандартне виконання.	3
	Відсутність власної думки, повне використання чужої думки. Рішення немає.	1–2
Джерела інформації	Позначена чітка система аналізу джерел.	5
	Охарактеризовано основні джерела інформації.	4
	Джерела згадані випадково, не як аргумент.	3
	Джерела інформації застарілі, на них не має посилання.	1–2

Аргументація	Чіткі аргументи, засновані на логіці і авторитетних думках.	5
	Аргументи в основному переконливі, але недостатньо конкретні.	4
	Аргументи недостатньо переконливі і неконкретні.	3
	Аргументи непереконливі, повторюють загальні місця.	1–2
Відповідність стилю викладу науковому стилю *	Повна відповідність.	5
	Є деякі похибки.	4
	Похибок велика кількість	3
	Практично повна невідповідність	1–2
Наявність наукової новизни	Запропоновано принципово нові підходи	10
	Удосконалено існуючі підходи	7–9
	Існуючі підходи адаптовані для аналізованого об'єкта	4–6
	Елементи наукової новизни практично відсутні	1–3
Висновки	Зроблені чіткі висновки, що відображають реалізацію мети, доведення гіпотези.	5
	Висновки зроблені за завданнями, але вони неповні або недостатньо конкретні.	4
	Висновки неповні і неконкретні.	3
	Висновки неконкретні, повторюють загальні місця.	1–2
Оприлюднення та апробація результатів дослідження	Результати дослідження оприлюднені в науковому виданні у вигляді статті та апробовані на конференції у вигляді тез	10
	Результати дослідження оприлюднені в науковому виданні у вигляді статті	7–9
	Результати дослідження апробовані на конференції у вигляді тез	4–6
	Результати дослідження не оприлюднені в науковому виданні у вигляді статті та не апробовані на конференції у вигляді тез	0
II. Складові захисту кваліфікаційної роботи магістра (максимальна – 40 балів; мінімальна – 20 балів)		
Якість доповіді	Доповідь висвітлює основні результати дослідження добре структурована, має чіткі та логічні висновки за трьома розділами, регламент часу дотриманий	10
	Доповідь висвітлює основні результати дослідження має логічні висновки за всіма розділами, але регламент часу порушений	7–9

Якість доповіді	Доповідь в цілому висвітлює результати дослідження, але висновки не чіткі та не досить логічні, регламент часу порушений	4–6
	Доповідь не висвітлює основних результатів дослідження, висновки некоректні, регламент часу порушений	
Відповіді на запитання	Відповіді по суті, з розумінням суті питання.	10
	Відповіді досить грамотні, не завжди повні.	7–9
	Відповіді неповні, не завжди по суті питання.	4–6
	Відповіді не по справі, без розуміння суті.	1–3
Якість презентації	Правильно підібраний візуальний матеріал для презентації, який доносить основні результати дослідження у вигляді таблиць, діаграм, графіків, схем тощо, добра читабельність слайдів, кількість слайдів відповідає рекомендованому (10–15)	10
	Підібраний візуальний матеріал для презентації в цілому доносить основні результати дослідження у вигляді таблиць, діаграм, графіків, схем тощо, але кількість слайдів не відповідає рекомендованому	7–9
	Підібраний візуальний матеріал для презентації не досить чітко доносить основні результати дослідження, відсутні діаграми та графіки, кількість слайдів не відповідає рекомендованому	4–6
	Підібраний візуальний матеріал для презентації не доносить основні результати дослідження, більше 75% слайдів представлені у вигляді тексту	1–3
Практична цінність запропонованих в роботі заходів для підприємства	Запропоновані в роботі заходи мають практичну цінність для підприємства, є довідка про їх впровадження на підприємстві	8–10
	Запропоновані в роботі заходи мають практичну цінність для підприємства, але довідка про впровадження відсутня	4–7
	Запропоновані в роботі заходи не мають практичної цінності для підприємства	1–3

* – Оформлення тексту (посилання, цитати, технічні параметри тексту, грамотність).

Отже, максимальна кількість балів за кваліфікаційну роботу магістра – 100 балів. З них 60 балів – робота студента під час написання роботи на протязі року; 40 балів – захист магістерської роботи.

Додаток С
Шкала оцінювання
за кредитно–модульною системою організації навчального процесу

Визначення згідно національної шкали	Згідно з національною шкалою	За шкалою ХГУ «НУА»
ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 відмінно	90 – 100
ДУЖЕ ДОБРЕ – в цілому правильна робота з кількома помилками	4 добре	70 – 89
ЗАДОВІЛЬНО – виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 задовільно	50 – 69
НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	2 незадовільно	0 – 49

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Вимоги до виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	4
2. Підготовка кваліфікаційної роботи магістра.....	6
2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра.....	6
2.2. Підготовка плану роботи.....	7
3. Оформлення текстової та ілюстративної інформації.....	10
4. Логічність та взаємообумовленість складових частин кваліфікаційної роботи магістра.....	15
5. Захист кваліфікаційної роботи магістра.....	16
6. Рекомендована література.....	18
Додатки	19
Додаток А. Рекомендована кафедрою економіки та права тематика кваліфікаційних робіт магістрів.....	20
Додаток Б. Календарний графік виконання роботи.....	22
Додаток В. Зразок завдання на кваліфікаційну роботу магістра.....	23
Додаток Д. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи магістра.....	25
Додаток Ж. Документи для голови ДЕК.....	26
Додаток З. Зразок тексту реферату.....	27
Додаток К. Приклад оформлення змісту.....	28
Додаток Л. Приклади бібліографічного опису.....	29
Додаток М. Методи наукового дослідження.....	30
Додаток Н. Найбільш поширені помилки в оформленні тексту кваліфікаційної роботи магістра, при її захисті та презентації.....	31
Додаток П. Зразок доповіді при захисті кваліфікаційної роботи магістра.....	33
Додаток Р. Критерії оцінки якості підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра.....	36
Додаток С. Шкала оцінювання за кредитно-модульною системою організації навчального процесу.....	39

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ВИКОНАННЮ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ**

для студентів, які навчаються за
спеціальністю
051 – Економіка

Автор - упорядник: *ТИМОХОВА* Галина Борисівна

В авторській редакції
Комп'ютерний набір *Г. Б. Тимохова*

Підписано до друку 05.02.2025. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Таймс».
Ум. друк. арк. 2,56. Обл.-вид. арк. 2,72.
Тираж 100 пр. Зам №

Видавництво Народної української академії
Свідоцтво № 1153 від 16.12.2002.

Надруковано у видавництві
Народної української академії

Адреса: 61000, Харків, ГСП, вул. Лермонтовська, 27